

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 630/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík s.r.o., Potočná 2835/1 A, Čadca, proti uzneseniu Okresného súdu Žilina sp. zn. CA-5C/2/2017 zo 16. februára 2024 v spojení s uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. CA-5C/2/2017 z 21. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 21. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami okresného súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje zrušiť napadnuté uznesenia, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania a finančné zadosťučinenie 300 eur.

2. Uznesením okresného súdu zo 16. februára 2024 rozhodol vyšší súdny úradník o trovách konania vo veci sťažovateľa tak, že sťažovateľ (ako neúspešný žalobca) je povinný zaplatiť žalovanej náhradu trov konania 24 149,95 eur. Tarifnou hodnotou veci v spore bola podľa súdu hodnota nehnuteľnosti (1 451 588,63 eur), vo vzťahu ku ktorej žiadal sťažovateľ ako žalobca určiť vlastnícke právo. Táto bola určená znaleckým posudkom predloženým žalovanou pri rozhodovaní o trovách konania.

3. O podanej sťažnosti rozhodol okresný súd tak, že ju zamietol. Súd v tomto rozhodnutí zopakoval, že predmetom sporu bolo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam – teda išlo o taký spor, kde bolo pri určení tarifnej hodnoty potrebné vychádzať z hodnoty veci podľa § 10 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). V tomto prípade súd vychádzal zo znaleckého posudku predloženého žalovanou, kde bola cena

nehnutelnosti určená v časovom úseku blízkom času začatia poskytovania právnych služieb (žaloba bola doručená 10. januára 2017 a hodnota nehnuteľnosti bola určená k 31. marcu 2017, pozn.).

II.

4. Podstatou podanej ústavnej sťažnosti je argumentácia sťažovateľa týkajúca sa určenia výšky náhrady trov konania v prípade konania o žalobe o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. V podstatnom sťažovateľ namieta, že (a) znalecký posudok bol doručený súdu až pri rozhodovaní o trovách konania – teda až po právoplatnom skončení veci, a (b) navyše nebol vypracovaný ku dňu podania žaloby (teda k 10. januáru 2017).

5. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zdôrazňuje, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013). Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možno vyvodit' ústavný príkaz pre každú osobu, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, v zmysle ktorého musí rešpektovať postupnosť ústavnej ochrany, a preto predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04, II. ÚS 734/2017).

6. Sťažovateľ mal k dispozícii na ochranu označených práv proti napadnutému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka opravný prostriedok (sťažnosť), ktorý aj využil. Príslušným na poskytnutie ochrany proti namietanému porušeniu práv sťažovateľa vyšším súdnym úradníkom bol v konaní o sťažnosti sťažovateľa okresný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc na prerokovanie ústavnej sťažnosti v časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. CA-5C/2/2017 zo 16. februára 2024, a preto ústavnú sťažnosť v tejto časti z tohto dôvodu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

7. Vo vzťahu k namietanému uzneseniu sťažnostného súdu ústavný súd konštatuje, že okresný súd v plnom rozsahu aplikoval príslušné ustanovenia vyhlášky, a to spôsobom, ktorý v plnej miere zodpovedá rozhodovacej praxi ústavného súdu.

8. Pri posudzovaní veci vychádzal z § 9 ods. 1 vyhlášky, podľa ktorého sa základná sadzba tarifnej odmeny stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak vyhláška neustanovuje inak. Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby, za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky, hodnota záväzku a hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu.

9. Predmetom sporu bolo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, teda ústavný súd súhlasí s právnym názorom okresného súdu, podľa ktorého ide o taký spor, kde je potrebné vychádzať z tarifnej hodnoty veci v zmysle § 10 ods. 2 vyhlášky (II. ÚS 583/2013, II. ÚS 478/2014 a ďalšie).

10. V konaní nebolo sporné, že pri určovaní hodnoty nehnuteľnosti súd vychádzal zo znaleckého posudku, ktorý mu bol doručený až v pri rozhodovaní o náhrade trov konania. Ústavný súd aj v tomto smere poukazuje na správnosť záverov okresného súdu, ktorý uvádza, že rozhodovanie o výške náhrady trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania (II. ÚS 56/05, III. ÚS 109/2020).

11. Nemožno prisvedčiť ani námietke sťažovateľa, že znalecký posudok nemohol byť použitý preto, že cena nehnuteľnosti v ňom nebola určená ku dňu podania žaloby, ale s odstupom cca dvoch mesiacov. Možno súhlasiť s názorom súdu, že v takej krátkej dobe nemohlo dôjsť k výraznej zmene situácie v určovaní cien nehnuteľností, aby nebolo možné znalecký posudok použiť. V tomto zmysle poukazuje na závery uvedené v náleze sp. zn. III. ÚS 600/2020, podľa ktorého možno analogicky aplikovať § 264 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého možno hodnotu nárokov alebo hodnotu, ktorá má byť základom na výpočet súdneho poplatku, zistiť len s nepomernými ťažkosťami, alebo ak ju nemožno zistiť vôbec, určí ju súd podľa svojho odhadu.

12. Postup súdu, ktorý akceptoval taký znalecký posudok, ktorý bol vypracovaný len s malým časovým odstupom po podaní žaloby, nemožno považovať za svojvoľný alebo neústavný, pretože vychádzal z logických záverov, ktoré súd v napadnutom uznesení aj riadne odôvodnil. Tieto nemožno považovať za zjavne nesprávne alebo také, ktoré by odporovali zmyslu a účelu zákona (v tomto prípade vyhlášky) alebo zásadám spravodlivého súdneho konania.

13. Ústavnú sťažnosť preto ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

14. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu